

**РОЗВИТОК
СИСТЕМНО-
ФІЛОСОФСЬКИХ
УЯВЛЕНЬ**

ПЛАН

1

- Розвиток уявлень про макрополітичну організацію суспільства

2

- Виникнення та розвиток поняття «політична система»

3

- Підходи до розуміння поняття «політична система»

4

- Еволюція поняття «політична система» у вітчизняній науці

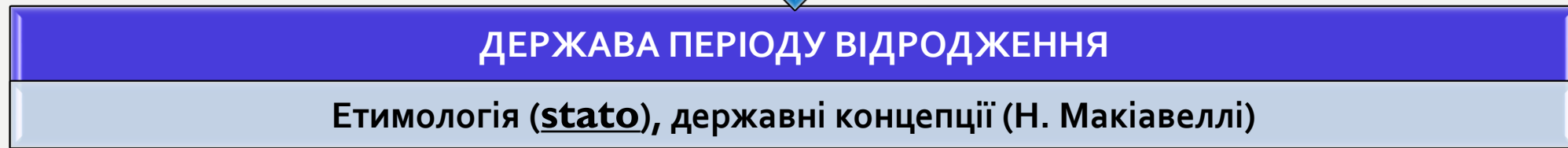
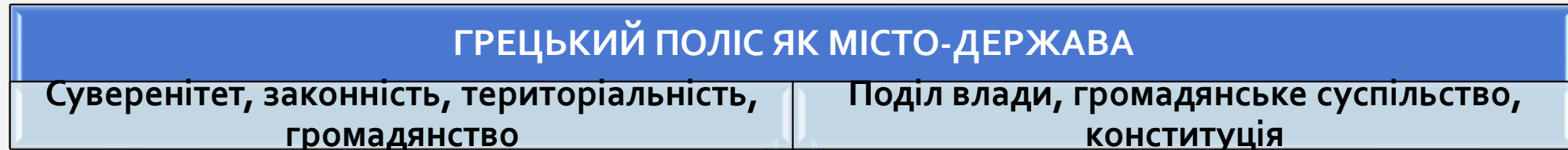
РОЗВИТОК УЯВЛЕНЬ ПРО МАКРОПОЛІТИЧНУ ОРГАНІЗАЦІЮ СУСПІЛЬСТВА

ДЕРЖАВОЦЕНТРИСТСЬКИЙ ПІДХІД

! домінуючий до сер. ХХ ст.

ДЕРЖАВА ЯК МАКРООРГАНІЗАЦІЯ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

Ідеї заміни державної організації суспільним самоврядуванням

АНАРХІСТСЬКИЙ ПІДХІД

- федерація самоврядних громад

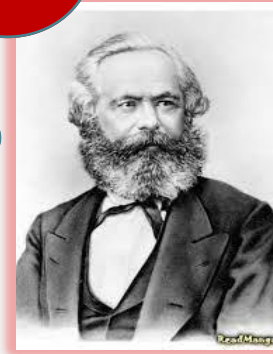
«Вільна організація знизу нагору за допомогою вільних союзів»

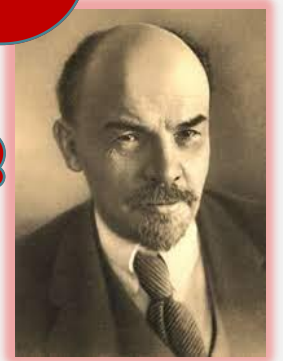
МАРКСИСТСЬКИЙ ПІДХІД

- відмирання держави

«Знищення державної влади», яка була «паразитичним наростом», «відсіч» її, «руйнування» її; державна влада стає тепер зайвою»

«Держава зможе відмерти повністю тоді, коли суспільство здійснить правило: «від кожного за здібностями, кожному за потребами»

50-ті рр. ХХ ст.

Концепція політичної системи

GRANDTHEORY

ВИНИКНЕННЯ ТА РОЗВИТОК ПОНЯТТЯ «ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА»

«Державний устрій»

«Політична система»

«...форма державного устрою те ж саме, що і політична система, остання ж уособлюється верховною владою в державі»

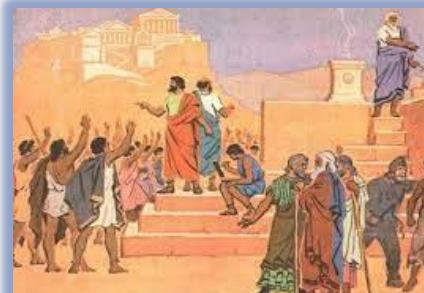
Держава
State

Історично
перший
інститут
політичної
системи

ІНШІ ФОРМАЛЬНІ Й НЕФОРМАЛЬНІ ОБ'ЄДНАННЯ

жерці

партії

церква

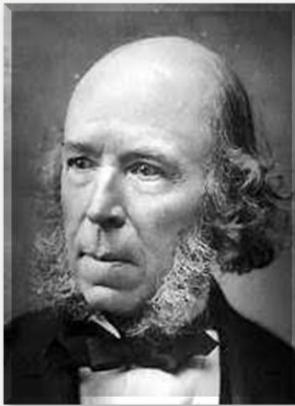
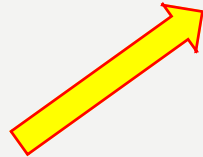
ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО

к. XIX – поч. XX ст.

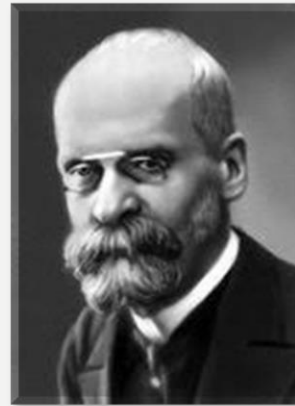

система

соціологія

Г. Спенсер

Е. Дюркгейм

інститут

функція

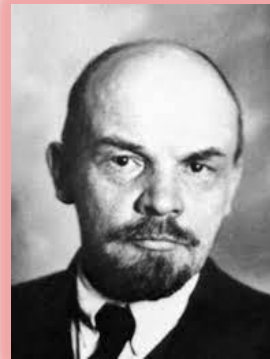
регулятивна система
суспільства

політичне управління

Політичне життя суспільства – цілісне й упорядковане

В. Парето: механізми
циркуляції еліт

В. Ленін: цементуюча роль партій
як центральних інститутів влади

М. Вебер: інтегруюча роль
державної бюрократії

Ф. Ратцель: вплив геополітичних
і територіальних чинників

50-60-і рр. XX ст.

категорія «політична система суспільства»

ПІДХОДИ ДО РОЗУМІННЯ ПОНЯТТЯ «ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА»

ЕВОЛЮЦІЯ ПОНЯТТЯ «ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА» У ВІТЧИЗНЯНІЙ НАУЦІ

Сер.1960-х –
сер.1970-х рр.

Сер.1970-х –
1980-і рр.

Розширення кола суб'єктів

«ПОЛІТИЧНА ОРГАНІЗАЦІЯ СУСПІЛЬСТВА»

різний набір елементів

НЕ системно
НЕ функціонально

Аналіз організацій

Поч.1990-х рр.

початок розробки поняття «політична система»

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!